

Роз'яснення
щодо практичного застосування положень пунктів 2¹⁴–2¹⁷ Правил
перетинання державного кордону громадянами України

Пункт 2¹⁴ Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 1995 року № 57 (далі – Правила), визначає три категорії осіб, які мають право перетинати державний кордон лише на підставі відповідних рішень про службові відрядження.

Перша категорія – це члени Кабінету Міністрів України, перші заступники та заступники міністрів, керівники центральних органів виконавчої влади, їх перші заступники та заступники, Державний секретар Кабінету Міністрів України, його перший заступник та заступники, Керівник Апарату Верховної Ради України, його перший заступник та заступники, державні секретарі міністерств, Керівник Офісу Президента України та його заступники, керівники інших допоміжних органів і служб, утворених Президентом України, та їх заступники, Голова Служби безпеки, його перший заступник та заступники, Голова та члени Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, Голова та члени Рахункової палати, Голова та члени Центральної виборчої комісії, голови та члени інших державних колегіальних органів, Секретар Ради національної безпеки і оборони України, його перший заступник та заступники, народні депутати України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та його представники, Голова Національного банку України, його перший заступник та заступники, Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим та його заступники, голови місцевих держадміністрацій, їх перші заступники та заступники, судді Конституційного Суду України, судді, прокурори, керівники інших державних органів та їх заступники, депутати місцевих рад, а також керівники структурних підрозділів державних органів та органів місцевого самоврядування. При цьому відповідне обмеження до зазначених осіб застосовується незалежно від того, заброновані вони чи ні на період мобілізації та на воєнний час за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування.

Друга категорія – це працівники, які заброновані на період мобілізації та на воєнний час за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування. При цьому відповідне обмеження до зазначених осіб застосовується виключно в разі, якщо вони заброновані на період мобілізації та на воєнний час за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування.

Третя категорія – це керівники державних унітарних підприємств та їх заступники, голова та члени виконавчих органів господарських товариств, у статутному капіталі яких 50 і більше відсотків акцій (часток) належать державі, голова та члени виконавчих органів господарських товариств, у статутному капіталі яких 50 і більше відсотків акцій (часток) належать господарським

товариствам, частка держави в яких становить 100 відсотків, у тому числі дочірніх підприємств. При цьому відповідне обмеження до зазначених осіб застосовується незалежно від того, заброновані вони чи ні на період мобілізації та на воєнний час.

Водночас абзац другий пункту 2¹⁴, пункти 2¹⁶ і 2¹⁷ Правил, крім службових відряджень, передбачають також додаткові підстави пропуску через державний кордон осіб, визначених пунктом 2¹⁴ Правил.

Такими підставами є:

1) пропуск через державний кордон жінки (у тому числі тієї, яка є усиновлювачем, опікуном, піклувальником, однією з прийомних батьків або однією з батьків-вихователів) та/або чоловіка, який є одиноким батьком, одиноким усиновлювачем або опікуном, піклувальником, прийомним батьком чи батьком-вихователем (за умови, що він не перебуває у шлюбі та самостійно виховує та утримує дитину без участі матері), із числа зазначених у пункті 2¹⁴ Правил осіб, які мають або виховують дитину/дітей віком до 18 років, під час їх виїзду за межі України з метою відвідування таких дітей, які перебувають за межами України, або для супроводження таких дітей для виїзду за межі України здійснюється уповноваженими особами Держприкордонслужби за наявності відповідних підтверджувальних документів.

Слід звернути увагу на те, що це виключення стосується всіх жінок, які мають або виховують дитину/дітей віком до 18 років (у тому числі жінки, яка є усиновлювачем, опікуном, піклувальником, однією з прийомних батьків або однією з батьків-вихователів), незалежно від наявності іншого з подружжя (батька дитини), тоді як на чоловіків виключення поширюється лише в разі, якщо чоловік є одиноким батьком, одиноким усиновлювачем або опікуном, піклувальником, прийомним батьком чи батьком-вихователем і має або виховує дитину/дітей віком до 18 років, за умови, що він не перебуває у шлюбі та самостійно виховує та утримує дитину без участі матері.

Перетинати державний кордон жінка та/або чоловік можуть у разі наявності:

свідоцтва про народження дитини (засвідченої його копії), яке підтверджує материнство (батьківство), або

відповідних документів, які підтверджують статус усиновлювача, опікуна, піклувальника, прийомних батьків або батьків-вихователів (належним чином засвідченої копії судового рішення про усиновлення дитини; належним чином засвідченої копії судового рішення чи рішення відповідного органу опіки та піклування про встановлення опіки та піклування над дитиною; засвідченої копії рішення райдержадміністрації, виконавчого комітету міської ради про створення прийомної сім'ї та договір між прийомними батьками та відповідним органом про влаштування дитини/дітей до цієї прийомної сім'ї).

Чоловік, крім вищезазначених документів, додатково при перетинанні державного кордону має мати відповідні підтверджувальні документи для підтвердження статусу одинокого батька, одинокого усиновлювача або опікуна,

а також документи про те, що він не перебуває у шлюбі та самостійно виховує та утримує дитину без участі матері, зокрема є вдівцем.

У разі перетинання державного кордону з метою відвідування дитини – також має бути відмітка в базі Державної прикордонної служби про перетинання українського кордону дитиною (за наявності) або довідки про перебування дитини на консульському обліку в іншій країні або іншого документа, який підтверджує перебування дитини за кордоном;

2) пропуск через державний кордон для лікування за кордоном – за наявності документів, які дають право на виїзд з України і в'їзд в Україну, та листа Міністра охорони здоров'я України про погоджений з іноземною стороною перелік осіб, яких заклади охорони здоров'я іноземних держав можуть прийняти на лікування за кордоном. Виїзд таких осіб дозволяється в супроводі одного із членів сім'ї першого ступеня споріднення;

3) перетинання державного кордону в разі смерті за кордоном одного із членів сім'ї першого або другого ступеня споріднення – у разі прийняття Головою Державної прикордонної служби України рішення про дозвіл на перетинання державного кордону.

Усі підтвердні документи, видані іноземною установою та складені іноземною мовою, мають бути перекладені українською та легалізовані в установленому порядку.

Окремо слід урахувати, що відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 року № 69 міністерствам, центральним та місцевим органам виконавчої влади, іншим державним органам, органам місцевого самоврядування, керівникам суб'єктів господарювання слід подати в триденний строк до Адміністрації Державної прикордонної служби списки осіб, передбачених у пункті 2¹⁴ Правил, із зазначенням прізвища, імені, по батькові (за наявності) особи, дати народження, займаної посади та в подальшому в разі кадрових змін подавати оновлену інформацію не пізніше наступного дня після прийняття відповідного рішення.

